

TREBALL EN COMÚ SOBRE LES ACCIONS D'ADAPTACIÓ AL CANVI
CLIMÀTIC A LES CONQUES DE LA MUGA, EL TER I EL SEGRE

RESUM DE LES APORTACIONS

3a Reunió del Comitè de Seguiment i Gestió del
projecte Life MEDACC

Castell de Montesquiu, 15 de desembre de 2015

Oficina Catalana del Canvi Climàtic
Departament de Territori i Sostenibilitat

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

Organitzat per:

Equip de facilitació

ARC Mediació Ambiental
arc@mediacionambiental.com

ARC Mediació Ambiental procura contribuir al desenvolupament sostenible utilitzant productes de baix impacte ambiental, prioritzant l'ús del transport públic i portant a terme una gestió eficient dels recursos.

Seguint aquestes directrius, es recomana imprimir aquest document a doble cara, utilitzant paper 100% reciclat post-consum lliure de clor.

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

Índex

1. INTRODUCCIÓ	4
2. OBJECTIUS DEL TREBALL EN COMÚ	4
3. DESENVOLUPAMENT DE LES SESSIONS	4
4. ASSISTENTS	5
5. ACCIONS RELATIVES A AGRICULTURA I RAMADERIA	7
5.1. GRAU D'EFECTIVITAT DE LES 11 ACCIONS D'AGRICULTURA I RAMADERIA	7
5.2. APORTACIONS I OBSERVACIONS A LES ACCIONS	8
6. ACCIONS RELATIVES A L'AIGUA	12
6.1. GRAU D'EFECTIVITAT DE LES 21 ACCIONS RELATIVES A L'AIGUA	12
6.2. APORTACIONS I OBSERVACIONS A LES ACCIONS	13
7. ACCIONS RELATIVES A LA GESTIÓ FORESTAL	16
7.1. GRAU D'EFECTIVITAT DE LES 20 ACCIONS RELATIVES A LA GESTIÓ FORESTAL	16
7.2. APORTACIONS I OBSERVACIONS A LES ACCIONS	17
ANNEX 1. SELECCIÓ ACCIONS ÀMBIT AGRICULTURA I RAMADERIA	18
ANNEX 2. SELECCIÓ ACCIONS ÀMBIT AIGUA	19
ANNEX 3. SELECCIÓ D'ACCIONS ÀMBIT GESTIÓ FORESTAL	21

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

1. Introducció

Dins les accions de seguiment i avaluació previstes en el LIFE MEDACC, el 15 de desembre de 2015 es va celebrar la III Reunió del Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte. Durant aquesta reunió, a més de presentar els resultats que s'han assolit fins ara i de resoldre dubtes puntuals als continguts presentats, es va obrir un espai de debat sobre una selecció d'accions d'adaptació identificades pels socis del Projecte dins dels àmbits de l'agricultura i la ramaderia, la gestió de l'aigua i la gestió forestal.

2. Objectius del treball en comú

L'objectiu principal d'aquest espai de debat era que els actors de les tres conques implicats en els tres àmbits (agricultura i ramaderia, gestió de l'aigua i gestió forestal) contrastessin, en una primera impressió, l'efectivitat i la idoneïtat de les accions seleccionades que es troben en diferents fases d'implementació.

Hom espera que aquestes reunions ajudin a perfilar la percepció que tenen els diferents actors sobre el canvi climàtic i contribueixin a l'enfortiment del treball en xarxa.

3. Desenvolupament de les sessions

La sessió es va celebrar el 15 de desembre de 2015, al Castell de Montesquiú, d' 11.45 a 14.00 hores.

Amb el suport d'una graella de valoració es va convidar els membres del Comitè de Seguiment a posicionar-se sobre una proposta inicial de 52 accions en total: 11 d'agricultura, 21 relacionades amb la gestió de l'aigua i 20 sobre gestió forestal.

Després de fer una breu explicació de les mesures i accions de cada àmbit, es demanà que els participants identifiquessin les accions que consideraven inadequades o discutibles i que proposessin, si s'esqueia, alguna nova mesura.

A continuació presentem la relació dels assistents i un resum dels resultats del debat..

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

4. Assistents

PARTICIPANTS

NOM I COGNOMS	ENTITAT
Andreu Manzano	Agència Catalana de l'Aigua
Anna Ribas	UdG, Departament de Geografia Grup d'Aigua, Territori i Sostenibilitat
David Pavón	Universitat de Girona
Ignasi Servià	Assessor regs i CCRR
Jesús Soler	Grup de Defensa del Ter
Joan Dalmau	Cooperativa Agrícola de Castelló d'Empúries
Jordi Montaner	GeoServei
Jorge Heras	DG Medi Natural i Biodiversitat
Josep M. Ubalde	Grup Miquel Torres
Júlia Muntané	Grup Miquel Torres
Lluís Benejam	IAEDEN Salvem l'Empordà
Marc Ordeix	Museu del Ter
Miquel Aran	Eurofins Agroambiental, S.A
Narcís Coll	Parc Natural del Baix Ter, el Montgrí i Illes Medes (representant sector turístic)
Ponç Feliu	ConSORCI del Ter
Sergio Mothe	Assessor regs i CCRR
Teresa Baiges	Centre de la Propietat Forestal
Xavier Quintana	Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

SOCIS DEL LIFE MEDACC

Salvador Samitier	Oficina Catalana del Canvi Climàtic	Coordinador Projecte
Gabriel Borràs	Oficina Catalana del Canvi Climàtic	Àmbit Aigua
Gemma Cantos	Oficina Catalana del Canvi Climàtic	Coordinador Projecte
Robert Savé	IRTA	Àmbit Agricultura
Eduard Pla	CREAF	Àmbit Boscos
Diana Pascual	CREAF	Àmbit Boscos
Sergio Vicente	IPE – CSIC	Àmbit Aigua
Javier Zabalza	IPE - CSIC	Àmbit Aigua

EQUIP DE FACILITACIÓ

Xavier Carbonell	ARC Mediació Ambiental	Conductor de la sessió
Mar Fàbregas	ARC Mediació Ambiental	Relatoria

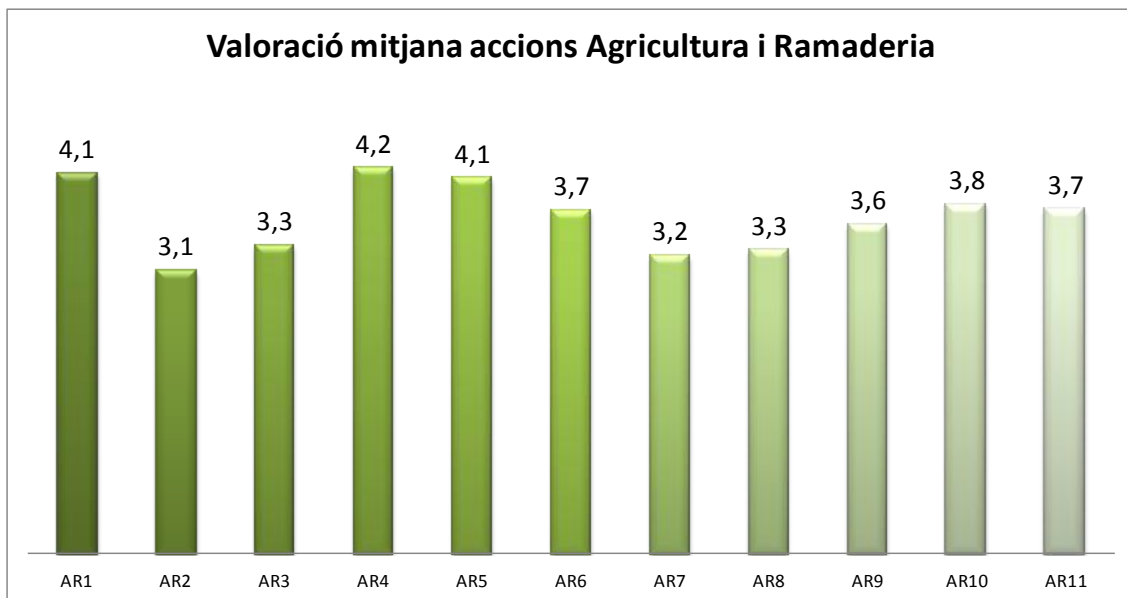
III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

5. Accions relatives a Agricultura i Ramaderia

Es presenten a continuació els resultats del debat del grup i el buidatge de les graelles. En annex trobareu la descripció detallada de les accions.

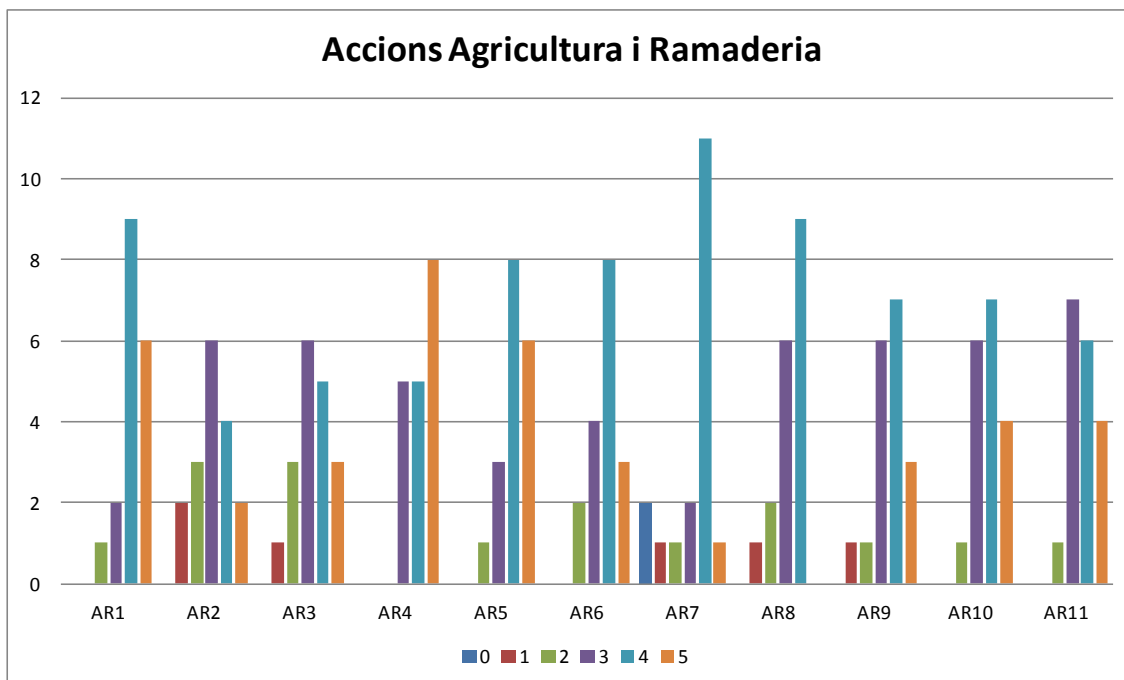
Les valoracions podien oscil·lar entre 0 i 5, en ordre creixent d'adequació. Per tant, per tal d'evitar confusions, cal identificar: **0** (= **inadequada**); **1** (= **Mínima** efectivitat de cara a l'adaptació al canvi climàtic a la conca); **5** (= **Màxima** efectivitat i idoneïtat).

5.1. Grau d'efectivitat de les 11 accions d'agricultura i ramaderia

A continuació podem veure els valors de puntuacions més comuns:

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

5.2. Aportacions i observacions a les accions

Aportacions generals.

1. Afegir una nova acció orientada a la sobirania alimentària

La relació aigua-agricultura hauria d'obeir al principi de la sobirania alimentària, de tal manera que la producció de conreus vingui determinada per les necessitats de la població i no pas per la que dictin els mercats i les grans corporacions.

2. Afegir una nova acció orientada a la diversificació dels conreus

Arran del debat sobre l'acció AR1 ("Assajos d'eficiència en el reg del blat de moro") es proposa afegir una nova acció orientada a la diversificació dels conreus. En concret, es suggereix fomentar les lleguminoses a través de l'increment dels ajuts. També s'expliquen les proves que s'han fet amb soia i els resultats positius obtinguts d'adaptació al territori d'aquest conreu.

Sobre l'acció AR1. Assajos d'eficiència en el reg del blat de moro.

3. Tenir en compte que el blat de moro és un conreu exigent en aigua.

Hi ha el risc de què amb aquesta mesura es promogui l'increment del conreu del blat de moro tot i sabent que té unes necessitats hídriques molt elevades. Es valora positivament que es treballi en millorar l'eficiència però s'alerta de què l'augment de superfície dedicada a aquest conreu implica una reserva important en les disponibilitat d'aigua quan el context és més aviat d'escassetat.

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

- ❶ *Es recorda que, en comparació amb altres conreus, el blat de moro és ara per ara un dels més rendibles. En realitat és el cereal que permet obtenir els majors rendiments de gra per unitat de superfície: una producció mitjana de 13Tn/ha comporta uns ingressos de 1000€/ha. Per això és important promoure la recerca en aquest conreu.*

Sobre l'acció AR3. Assaig d'adaptar la vinya a un clima més fred.

4. S'hauria d'establir un límit a la deslocalització dels conreus mediterranis, com ara la vinya.

Es plantegen dubtes sobre on cal posar els límits en les diferents estratègies adaptatives al canvi climàtic. Caldria valorar totes les implicacions que té promoure iniciatives de deslocalització continua en la vinya i d'altres conreus mediterranis.

5. La deslocalització també pot provocar l'increment de la petjada de carboni.

Cal analitzar bé tot el cicle productiu. No només deslocalitzem el conreu sinó tot el que l'acompanya d'instal·lacions de transformació, de canals de transport i distribució del producte obtingut, etc. Si fem una anàlisi fina aquests aspectes poden tenir un impacte important en l'augment de la petjada de carboni.

6. Caldria evitar els impactes socioeconòmics negatius en el territori on actualment es desenvolupen aquests conreus.

El fet que es deslocalitzi la vinya cap a latituds més altes pot ser una oportunitat en els territoris d'acollida ja que pot suposar un benefici socioeconòmic. En canvi, hauríem de restar vigilants i veure quin tipus d'accions adaptatives es poden implementar a les comarques on actualment es desenvolupa la vinya i que si s'acomplís aquest escenari tendencial quedarien en certa manera "buides".

- ❶ *S'informa que, a més a més de fer estudis sobre l'adaptació de la vinya a un clima més fred, s'està treballant en la selecció i millora genètica de varietats o en l'avaluació de clons, com a possibles accions d'adaptació in situ.*

- ❶ *També s'aclareix que l'enfocament no és tant la deslocalització dels cultius de vinya, sinó el creixement d'aquest sector cap a altres comarques sense que això suposi l'abandonament de la producció a les comarques tradicionalment vitícoles de Catalunya.*

7. Efectes per als territoris rurals de muntanya.

Es manifesta l'interès que aquesta iniciativa pot tenir per als territoris de muntanya, pel que suposaria de desenvolupament socioeconòmic. Respecte als efectes sobre el medi i el paisatge rural, encara que hi hauria impactes positius (com ara posar fre al desenvolupament del bosc afavorint la diversificació de l'espai rural), també pot provocar impactes negatius, com ara l'increment de l'erosió.

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

8. A més de parlar de vinya, es podria pensar en altres conreus.

Els assaigs es podrien ampliar a altres conreus, no només centrar-los en la vinya.

i *S'explica que també s'estan estudiant altres opcions a potenciar, com ara l'hortofruticultura de muntanya o els conreus alternatius, com ara la quinoa.*

Sobre l'acció AR5. Xarxa de plans per a la millora de la fertilització agrària a Catalunya (PMFA).

9. Tenir en compte que hi ha d'altres maneres de millorar la composició física – química del sòl.

La mesura, tal i com està redactada, sembla que es centri únicament en la incorporació externa de matèria orgànica al sòl. Caldria també parlar d'altres mètodes per millorar l'estat físic – químic del sòl com per exemple determinades pràctiques agràries de rotació de conreus, d'incorporació de lleguminoses o similars.

Sobre l'acció AR6. Actuacions en matèria de modernització de regadius.

10. Risc de pèrdua dels regs històrics i de la biodiversitat associada.

La modernització dels regadius i l'entubament de les instal·lacions, pot provocar la pèrdua dels regs històrics i de la biodiversitat associada.

Sobre l'acció AR7. Ajuts a les comunitats de regants per a la millora i modernització de regadius.

11. Els condicionants que exigeix la normativa d'ajuts referent a l'estalvi d'aigua no són fàcilment assolibles per part de les Comunitats de Regants.

La normativa dels ajuts imposa una condició relativa a l'estalvi d'aigua (disminució de la utilització del 25% de l'aigua) que resulta inassolible per part de les Comunitats de Regants.

i *Des del desconeixement de la normativa concreta, el fet que es destinin diners per estalviar aigua ja sembla per sé una acció positiva.*

12. No s'acaba de veure clar l'impacte real d'alguns d'aquests ajuts en la reducció efectiva del consum d'aigua.

La incorporació de noves tecnologies en sistemes d'automatització i control del consum d'aigua és una de les modalitats d'ajut, però no s'acaba de veure clara la relació amb l'estalvi del recurs.

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

13. No hi ha garanties de dotació pressupostària per cobrir l'ampli ventall d'ajuts.

Es constata que hi ha un ampli ventall d'ajuts però no està garantida la dotació pressupostària.

14. Augment dels consums d'aigua, degut a la necessitat d'incrementar la producció agrícola com a conseqüència de les elevades inversions que comporta la modernització de regadius

Es considera que la modernització en sí mateixa no produeix un estalvi d'aigua, perquè les elevades inversions que suposa una modernització comporten que els beneficiaris hagin d'incrementar la producció per poder amortitzar les inversions realitzades. Sovint, aquest augment de la producció va lligat a una major demanda hídrica per cobrir les necessitats d'aigua dels conreus.

Sobre l'acció AR10. Ajuts per al foment de sistemes de producció de races ramaderes autòctones en règim extensiu.

15. Dificultats a l'hora de comercialitzar els productes derivats de les races ramaderes autòctones.

Encara que es faci l'esforç en fomentar la producció de races ramaderes autòctones, una de les principals dificultats rau en la comercialització dels productes obtinguts.

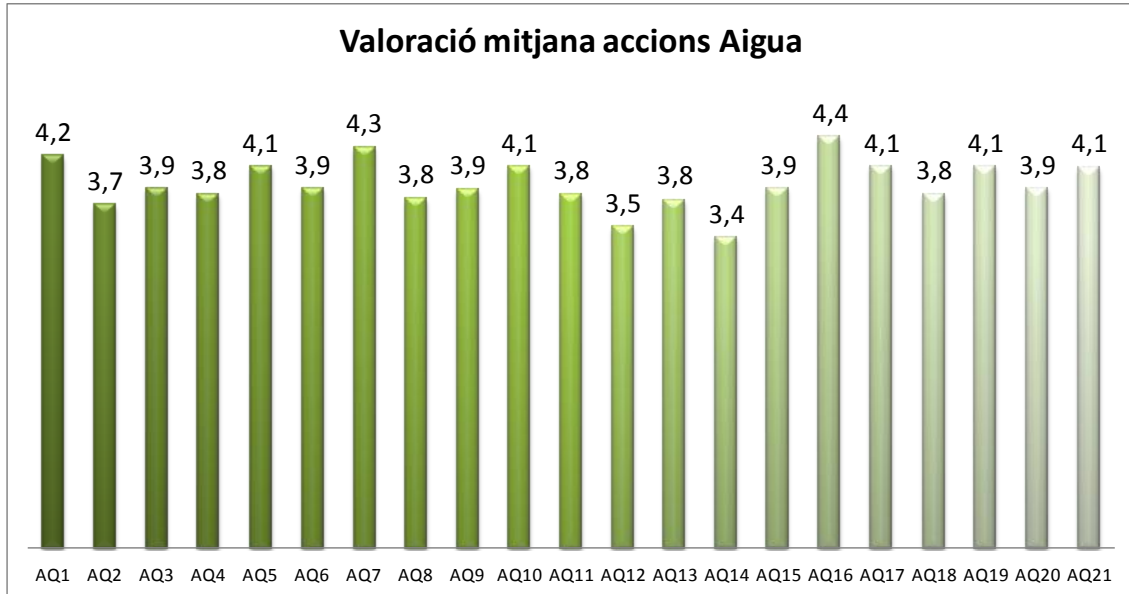
Es recorda, citant alguns exemples com el de la vedella de l'Albera, que alguns d'aquest productes poden oferir característiques noves desconegudes pels consumidors. Caldria recolzar la seva promoció per fer-les més comercialitzables.

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

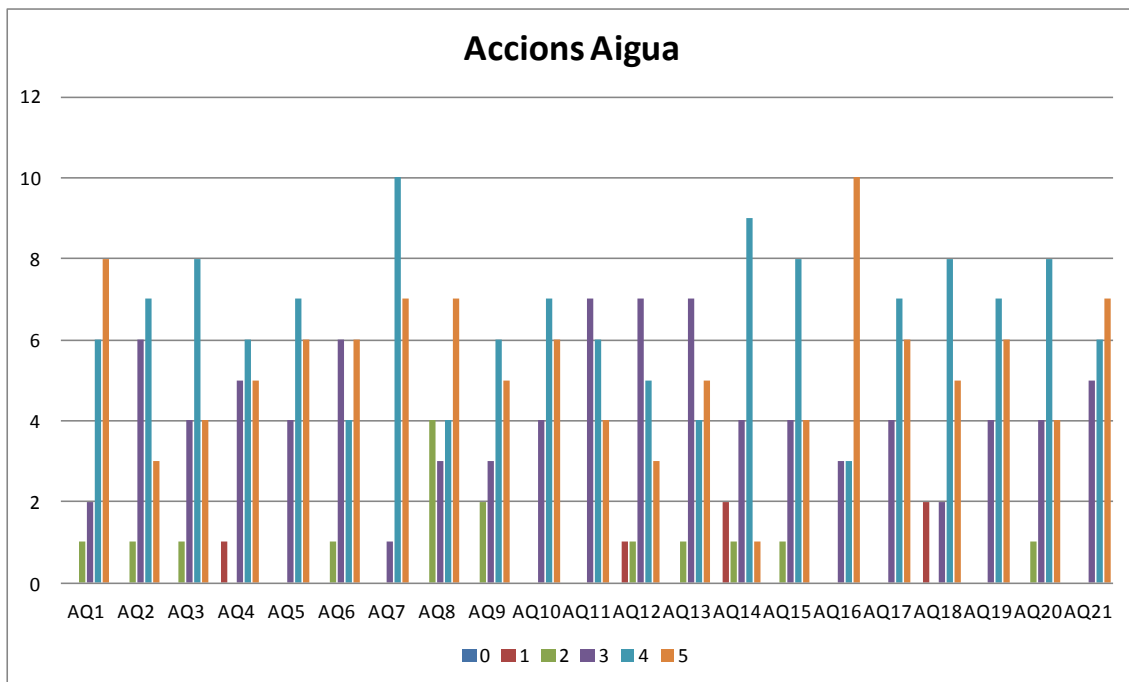
6. Accions relatives a l'Aigua

Es presenten a continuació els resultats del debat del grup.

6.1. Grau d'efectivitat de les 21 accions relatives a l'aigua

A continuació podem veure els valors de puntuacions més comuns:

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

6.2. Aportacions i observacions a les accions

Aportacions generals.

16. Afegir una nova acció orientada a la recuperació de la dinàmica hidromorfològica de les lleres

Arran del debat sobre l'acció AQ18 ("Programar les actuacions extraordinàries de la neteja de lleres"), es proposa l'interès d'afegir una nova acció centrada més en la gestió de l'hàbitat fluvial, amb intervencions de caràcter hidromorfològic orientades a la recuperació de la dinàmica fluvial, com la recuperació de les avingudes naturals.

Sobre l'acció AQ2. Promoure la creació de Comunitats d'Usuaris d'Aigua de la conca

17. Clarificar en el text el concepte de Comunitats d'Usuaris d'Aigua i la diferència amb les Comunitats de Regants

No s'acaba d'entendre la figura de les Comunitats d'Usuaris d'Aigua així com la diferència i interrelació amb les Comunitats de Regants.

i *Una Comunitat d'Usuaris d'Aigua és una taula on conflueixen tots els usuaris de l'aigua (regants, empresaris, consumidors, urbans, turístics,...). Seria el lloc idoni, un cop feta la diagnosi dels impactes del canvi climàtic a cada conca, per concertar quines mesures poden ser les més adients a posar en marxa.*

18. Comunitats d'Usuaris i Consells de Conca: risc de duplicitat de figures amb les mateixes finalitats.

Hi ha certs dubtes sobre la possible duplicitat d'espais de participació i d'òrgans amb una finalitat semblat. En concret, es parla dels Consells de Conca, figures derivades dels plans de gestió de conca durant el procés d'implementació de la Directiva Marc de l'Aigua (DMA) a Catalunya.

i *Es reconeix la figura del Consell de Conca com la més adient i, de fet, fins l'any 2011 estaven legalment constituïts. Ara per ara, però, ja no existeixen i potser la figura de les Comunitats d'Usuaris podria ser un espai de participació adequat on debatre les mesures d'adaptació a cada conca.*

i *Es posa l'exemple de la Comunitat d'Usuaris d'Aigua de la Muga, que va sorgir en resposta a la problemàtica de salinització de l'aqüífer i els integrants són els actors vinculats a aquest aqüífer.*

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

Sobre l'acció AQ8. Aplicació estricta del principi "qui contamina paga": prohibició de l'externalització dels impactes

19. Risc que s'entengui a l'inrevés: "com que pago, contamina".

El principi ambiental "qui contamina paga", fa referència a l'obligació de reparar el dany causat al medi ambient. S'ha de ser curós i estricte en la seva aplicació per l'efecte pervers que pot tenir si s'interpreta en clau de "dret a contaminar" pagant.

Dit en altres paraules, les sancions a preveure en cas de contaminar el medi han de ser prou contundents perquè resulti massa car contemplar la possibilitat de pagar per una negligència.

20. També es podria incloure alguna referència a la possibilitat de premiar al que descontamina.

Com a incentiu de bones pràctiques, es podria fer referència a la possibilitat de premiar d'alguna manera al que descontamina.

 Aquesta proposta estaria en la línia del pagament pels serveis ambientals.

Sobre l'acció AQ10. Reforç de la garantia de subministrament

21. Caldria tractar per separat la recerca d'altres fonts locals i la connexió a xarxes regionals.

Encara que ambdues propostes estarien orientades a reforçar la garantia de subministrament, podem estar d'acord en recolzar les xarxes locals però no les regionals, o a l'inrevés.

22. Incorporar altres aspectes que hi ha darrera la garantia de subministrament.

A més de la recerca de fonts locals i la connexió a xarxes regionals, s'hauria d'aprofundir en els aspectes relatius a la qualitat de l'aigua i prevenció de la contaminació, que també influeixen en la garantia de subministrament.

Sobre l'acció AQ17. Millorar la protecció municipal durant els períodes de forts aiguats

23. Deixar clar, en la redacció de l'acció, que es refereix als protocols d'emergència dels Ajuntaments.

No queda molt clar que aquesta acció es refereix a protecció civil, és a dir, als protocols d'emergència dels Ajuntaments.

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

Sobre l'acció AQ18. Programar les actuacions extraordinàries de la neteja de lleres

24. Modificar la redacció d'aquesta acció, substituint la paraula “neteja” per “millora del manteniment”.

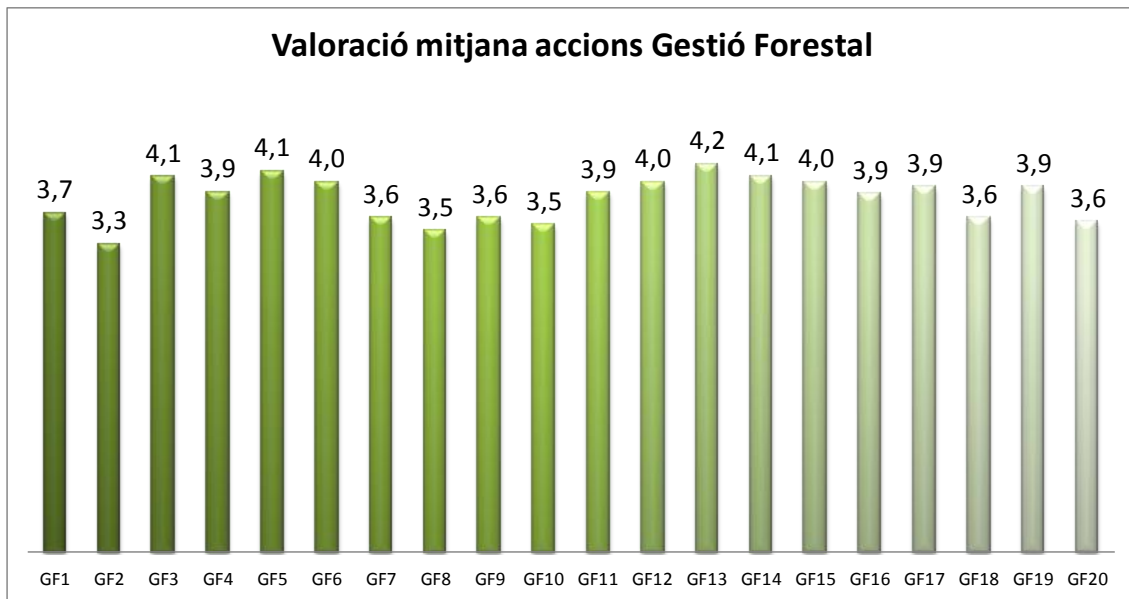
La “neteja” de les lleres pot tenir diverses accepcions, algunes d'elles poden identificar-se amb accions agressives sobre la morfologia fluvial o la vegetació de ribera amb força impacte ambiental. Per això, es proposa que aquesta acció parli de millorar el manteniment de les lleres, en lloc de netejar les lleres.

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

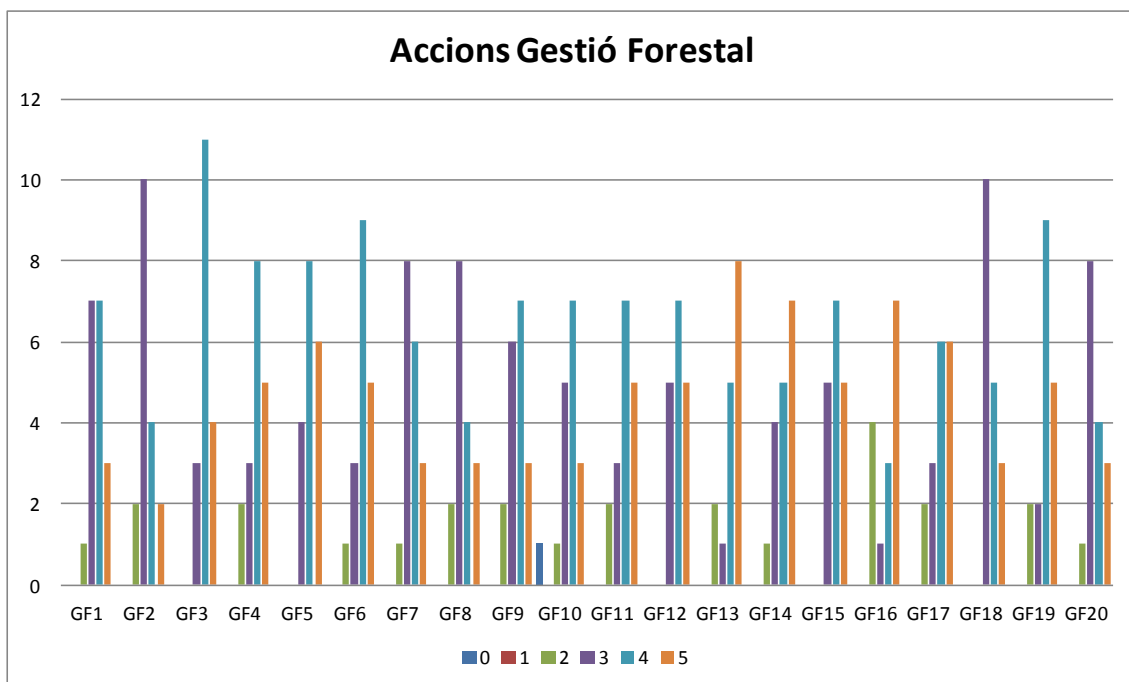
7. Accions relatives a la Gestió Forestal

Es presenten a continuació els resultats del debat del grup.

7.1. Grau d'efectivitat de les 20 accions relatives a la Gestió Forestal

A continuació podem veure els valors de puntuacions més comuns:

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

7.2. Aportacions i observacions a les accions

Aportacions generals.

25. Afegir una nova acció centrada en la Governança entre administració forestal i la planificació i gestió de l'aigua.

Aquest projecte MEDACC és possiblement dels pocs que estan fomentant la col·laboració entre ambdues administracions.

Sobre l'acció GF4. Marca de garantia CATFOREST

26. Millor fer un producte de qualitat que crear moltes marques...

Fent la comparació amb el sector agrari, s'ha vist que a llarg termini és més efectiu fer un producte de qualitat que el fet d'estar inclòs en una marca (Denominació d'origen, Identificació Geogràfica de Procedència, etcètera).

- i** *La creació d'una marca s'entén que pot ser la motivació per a la comercialització del producte obtingut d'una gestió forestal sostenible i, per tant, serà el motor per dur a terme aquesta gestió sostenible dels nostres boscos.*

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

Annex 1. Selecció accions àmbit agricultura i ramaderia

MESURA	ACCIÓ
Fomentar les investigacions de l'IRTA i d'altres centres de recerca i departaments universitaris a l'entorn de l'impacte de l'eficiència en l'ús de l'aigua sobre la productivitat dels cultius, siguin de reg o de secà.	(AR1) GIROREG: Assajos d'eficiència en el reg del blat de moro (MEDACC). Es participa activament amb l'Oficina del Regant. Es col·labora en l'eina de RuralCat de càlcul de les necessitats de reg
	(AR2) Assaig d'eficiència en l'aplicació de reg mitjançant mulch natural a la vinya (MEDACC)
	(AR3) Assaig d'adaptar la vinya a un clima més fred dins l'estratègia seguida davant la situació climàtica futura (MEDACC)
Establir jornades informatives al sector amb el principal objectiu de transferir tecnologia i mesures de gestió entre els usuaris.	(AR4) S'ha creat l'Oficina del regant, que té com a objectiu la transferència de coneixements i de tecnologia de tot allò relacionat amb el reg i l'eficiència en l'ús de l'aigua en aquests sistemes
Incorporació correcta de matèria orgànica al sòl (compost, dejeccions ramaderes, fangs...).	(AR5) Xarxa de plans per a la millora de la fertilització agrària a Catalunya (PMFA): encaminats a millorar la utilització dels fertilitzants orgànics i minerals en l'agricultura i fomentar actituds que millorin la seva gestió. Cada Pla es desenvolupa tenint en compte les característiques de l'àrea geogràfica on s'aplica, com ara el tipus de sòl, el clima, els conreus i les pràctiques agrícoles habituals.
Foment de les mesures adreçades a la intensificació de les modernitzacions de regadius que comportin un millor i més racional aprofitament de l'aigua amb el mínim sobrecost energètic.	(AR6) Des de l'any 2012 s'han finalitzat o iniciat diverses actuacions en matèria de modernització de regadius
	(AR7) ORDRE ARP/270/2015, de 5 d'agost, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a les comunitats de regants per a la millora i modernització de les xarxes de regadius, i es convoquen els corresponents als anys 2015, 2016, 2017 i 2018
Impuls al reg de suport per als cultius tradicionals de secà (olivera, vinya, etc.) amb l'objectiu d'assegurar la seva pervivència i productivitat.	(AR8) Des de l'any 2012 s'han realitzat diverses transformacions en reg de suport
L'abandonament de secans provoca una recolonització i, en conseqüència, canvis en el balanç d'aigua. Cal promoure l'eficiència en l'ús de l'aigua també en els secans; l'aigua estalviada en els grans regs hauria de servir per a aquest i d'altres usos.	(AR9) S'estan redactant projectes constructius per a la modernització de regadius sense consum energètic.
Impuls a la ramaderia extensiva.	(AR10) Ajuts per al foment de sistemes de producció de races ramaderes autòctones en règim extensiu (182.097,00€) (2013)
	(AR11) Escola de Pastors de Catalunya (Projecte Gripia)

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

Annex 2. Selecció accions àmbit aigua

MESURA	ACCIÓ
Millorar el coneixement del medi, el seguiment dels principals indicadors hidrològics i les capacitats de pronòstic.	(AQ1) Manteniment i millora de les xarxes de control (qualitat aigua) i de les estacions d'aforament (quantitat)
Avançar en la coordinació dels nombrosos actors que intervenen en la gestió de l'aigua mitjançant figures com els plans de gestió de la sequera.	(AQ2) Promoure la creació de Comunitats d'Usuari d'Aigua de la conca (cas de la Muga en el MEDACC)
	(AQ3) Gestió dels pous municipals i preveure el manteniment per, en cas d'emergència, proveir la demanda municipal.
Disminució de la vulnerabilitat en les diverses masses d'aigua continentals i costaneres.	(AQ4) Accions contra la salinització d'aqüífers costaners: barreres contra intrusió salina.
	(AQ5) Implantació del règim variable de cabals de manteniment o ecològics.
	(AQ6) Millora del sanejament d'aigües residuals urbanes.
	(AQ7) Coneixement acurat de la influència del canvi d'usos del sòl en la disminució de cabal als rius (objecte d'anàlisi al MEDACC)
Aplicació de mesures financerament sostenibles per a la progressiva restauració integral dels ecosistemes i per a la gestió del cicle de l'aigua.	(AQ8) Aplicació estricta del principi "qui contamina, paga": prohibició de l'externalització dels impactes.
	(AQ9) Tarifació social i mínim vital exempt de pagament per a famílies en risc d'exclusió social
Millora en l'eficiència de l'ús de l'aigua (inclosa la reducció de pèrdues en les xarxes) i aprofundiment en la combinació de solucions d'obtenció de recurs.	(AQ10) Reforç de la garantia de subministrament a través de la recerca d'altres fonts locals (reutilització d'aigües grises, recuperació de pous, construcció de dipòsits pluvials) i la connexió a xarxes regionals.
	(AQ11) Control de fuites a la xarxa de distribució d'aigua potable
	(AQ12) Proveir d'equips d'estalvi d'aigua a les llars i comerços
	(AQ13) Redacció de reglaments d'ús i estalvi de l'aigua
	(AQ14) Modernització infraestructures de reg existents.
Incorporació al Pla de gestió del risc d'inundacions de les previsions d'increment de freqüència i de magnitud de fenòmens meteorològics extrems.	(AQ15) Campanya de sensibilització al conjunt de la població en relació a l'aigua.
	(AQ16) Foment de polítiques de gestió de les zones inundables que disminueixin el risc tot i afavorint el manteniment de zones humides, la recàrrega d'aqüífers o la conservació de platges.
	(AQ17) Millorar la protecció municipal durant els períodes de forts aiguats

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

MESURA	ACCIÓ
	(AQ18) Programar les actuacions extraordinàries de la neteja de lleres
	(AQ19) Recuperació zones humides en zones deltaïques (cas del Baix Ter en el MEDACC)
Consideració de les condicions futures potencials sota el canvi climàtic en el disseny de les noves infraestructures i les assumpcions sobre la probabilitat, la freqüència o la magnitud d'esdeveniments extrems.	(AQ20) Revisió obres de drenatge i de pas en les infraestructures viàries i ferroviàries.
Implementació d'un model de gestió de transició o adaptatiu que garanteixi la provisió de serveis de qualitat a llarg termini i permeti reduir la vulnerabilitat del sistema català de subministrament d'aigua davant el canvi climàtic. Exemple: ús d'aigua regenerada per a reg agrícola.	(AQ21) Canalització de les reivindicacions del territori per una millor gestió de l'aigua del Ter. Des del Consorci del Ter es treballa per una millor gestió de l'aigua del Ter i així poder aconseguir un retorn progressiu dels cabals del Ter. Treballa juntament amb la societat civil, entitats, ajuntaments i diferents grups d'usuaris per fer pressió per a aconseguir que el riu Ter i els seus afluents portin el cabal necessari per a assolir un bon estat ecològic i satisfer les demandes d'aigua del territori.

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

Annex 3. Selecció d'accions àmbit gestió forestal

MESURA	ACCIÓ
Elaborar un mapa de vulnerabilitats dels boscos més susceptibles de partir els impactes del canvi climàtic a Catalunya.	(GF1) Informe CANVIBOSC: Vulnerabilitat de les espècies forestals al canvi climàtic
	(GF2) Elaboració, publicació i difusió del Mapa de risc d'incendi tipus de Catalunya
Fomentar la transferència de coneixement en el sector sobre com la gestió forestal pot esmorteir els efectes del canvi climàtic.	(GF3) Proves pilot Life MEDACC i DEMORGEST Projectes com NEWFOREST, MONTE-CONSOLIDER, MENFRI, Sustaffor, ForClimadapt, Aforce, Fireefficient, Life+Taxus, Life+Pinassa, Life+Suber, SIMWOOD, SYLVAMED....
Reforçar el suport a la innovació, a la transferència i als mercats de productes forestals locals i de forma sostenible.	(GF4) Marca de garantia CATFOREST- producte forestal Catalunya, que acredita que el producte forestal prové d'una gestió forestal sostenible, de proximitat (Catalunya) i de qualitat. Inicialment acull: fusta estructural, fusta serrada, estella, pèl·let, llenya i briquetes
	(GF5) Utilització de fusta de una forest comunal per a producció d'estella i consum en calderes de biomassa municipals, seguint l'ordenació forestal
Desenvolupar programes educatius i de formació de la gestió ecològica, socioeconòmica i hidrològica integrada per promoure les bones pràctiques, adreçats a tots els sectors implicats rellevants.	(GF6) Programes educatius dirigits a escolars / professorat / lleure / associacionisme a on s'imparteixen activitats relacionades amb el bosc mediterrani, els rius, fauna, etc.
Elaborar guies de bones pràctiques forestals que ajudin a l'adaptació dels boscos de Catalunya.	(GF7) Manuals ORGEST: Orientacions per a la gestió forestal sostenible, per a les principals tipologies forestals de Catalunya
Incloure indicadors de diversitat d'espècies en els inventaris forestals.	(GF8) Els inventaris forestals es realitzen per a la planificació de la gestió, i es promouen tant en finques privades (CPF) com a públiques. Als inventaris es recullen totes les espècies que apareixen a les parcel·les, i en comparació amb planificacions anteriors, es pot observar, si s'escau, els increments de biodiversitat. L'evolució dels indicadors constatarà els canvis.
Potenciar la recerca en el coneixement de l'emmagatzematge de carboni en els sòls i en la biomassa.	(GF9) Quantificació dels estocs de C a diferents compartiments de l'ecosistema i la capacitat de captació. Avaluació dels canvis en els estocs en funció de la gestió i dels condicionants climàtics.
Integrar l'avaluació i gestió del risc en l'inventari forestal i la planificació.	(GF10) En el marc del projecte LIFE+Demorgest, s'està treballant en la definició d'una metodologia per la delimitació de punts estratègics de gestió (PEG), és a dir, zones on es considera estratègic crear una estructura de massa poc vulnerable als incendis forestals ja que són punts idonis per evitar una major propagació del foc (per exemple, fons de valls, punts de carenes, etc.)
Aprovació del Pla general de política forestal de Catalunya que integri els	(GF11) Acord de govern GOV/92/2014, de 17 de juny, pel qual s'aprova el Pla general de política forestal 2014-

III Reunió Comitè de Seguiment i Gestió del Projecte Life MEDACC

MESURA	ACCIÓ
impactes previstos del canvi climàtic.	2024. Inclou la integració del canvi climàtic i els seus efectes
Definir i promoure una gestió forestal que augmenti la resistència i resiliència de les masses arbrades als efectes del canvi climàtic (per exemple dosificant la competència) i que en disminueixi la petjada hídrica.	(GF12) Aplicació progressiva de les recomanacions de les ORGEST a la planificació i gestió forestal a Catalunya
Fomentar les actuacions encaminades a la conservació del sòl i de les masses arbrades enfront de fenòmens extrems (especialment incendis i episodis de sequera).	(GF13) Aplicació del Pla de Prevenció d'Incendis (PPIF) i creació de zones obertes i zones arbrades de baixa càrrega ubicades de forma estratègica per a la lluita contra incendis (PEGs)
Impulsar ramats locals per a la neteja de sotabosc.	(GF14) Pasturatge per part de ramats locals i seguiment de l'evolució de les pastures per garantir la seva qualitat i la conservació de la biodiversitat associada als espais oberts. Es programa una rotació de pastura que inclou les zones estratègiques per a la prevenció d'incendis per tal de mantenir amb baixa càrrega combustible aquestes zones
Crear sinergies entre la gestió forestal (retirada de combustible) i les energies renovables (biomassa).	(GF15) Instal·lació de calderes de biomassa municipals utilitzant fusta d'origen local, seguint l'ordenació forestal
Recuperar els boscos de ribera i de les zones humides associades.	(GF16) Execució del projecte de desurbanització i restauració del sistema d'aiguamolls de la Pletera, finançat amb fons LIFE
Fomentar la custòdia del territori com a element de corresponsabilitat en la implementació de les accions d'adaptació al canvi climàtic.	(GF17) Acords de custòdia del territori (especialment en finques privades) on s'implementen actuacions que van en línia amb l'adaptació al canvi climàtic
Incloure com a prioritat la defensa i protecció dels boscos davant del canvi climàtic en els documents de programació dels diferents fons europeus accessibles per Catalunya (FEDER, FEADER,...).	(GF18) Convocatòria dels ajuts a la gestió forestal sostenible en finques de titularitat privada per a l'any 2015, corresponents a la millora de la xarxa viària per a la gestió dels boscos, a les actuacions silvícoles de millora i generació de cicles ecosistèmics
Fomentar l'associacionisme dels propietaris forestals per millorar la gestió conjunta.	(GF19) Gestió conjunta de microfinques o finques petites particulars amb Plans tècnics de gestió i millora forestal conjunt (PTGMFc), dins un marc territorial conjunt de gestió forestal coherent
Millorar la conservació dels ecosistemes forestals com a proveïdors de Serveis Ecosistèmics	(GF20) Pagament per serveis ambientals, per part dels consumidors d'aigua neta del tram baix als consumidors de la capçalera (internalitzar el que és ara una externalitat)